

การพัฒนาชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ
ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

The Development of Sketching Design Book Based On Constructivism
to Enhance Creative Thinking of Mathayomsuksa Four Students

หทัยชนันท์ กานต์การันยกุล*

วิสูตร โพธิ์เงิน**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 2) เพื่อประเมินความคิดสร้างสรรค์จากผลงานศิลปะของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 42 คน ทดลองใช้ในภาคเรียนที่ 1 ระยะเวลา 10 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์จากผลงานศิลปะ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน หลังการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.94$, S.D.= 0.14) และผลการประเมินผลงานด้านการออกแบบงานศิลปะของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=12.73$, S.D.= 0.07)

2. ความคิดสร้างสรรค์จากผลงานศิลปะของนักเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 14.93$, S.D. = 2.13)

3. ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.07)

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรม/ออกแบบทางศิลปะ/สมุดร่างภาพ/ความคิดสร้างสรรค์

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. วิสูตร โพธิ์เงิน

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop sketching design book based on constructivism to enhance creative thinking of Mathayomsuksa four students 2) to assess the creative thinking from artwork of students learning through the sketching design book based on constructivism to enhance creative thinking of Mathayomsuksa four students and 3) to study the students' satisfactory level towards the sketching design book based on constructivism to enhance creative thinking of Mathayomsuksa four students. The research method was Research and Development. Samples were 42 students in Mathayomsuksa four of Prommanusorn School in Phetchaburi province. Experiment was carried out in the first semester for ten hours.

Instruments included interview form and an activity package encouraging the students to design their own sketching design book based on constructivism, lesson plans, creative thinking evaluation form and satisfaction assessment form. The method of data analysis was to use mean, standard deviation, and content analysis.

The results of the research were as follow:

1. The quality of the sketching design book based on constructivism to enhance creative thinking of Mathayomsuksa four students was assessed by specialists. The result was on a very good level ($\bar{x} = 4.94$, S.D. = 0.14) and the evaluation of students' art work overall was on a very good level. ($\bar{x} = 12.73$, S.D. = 0.07)

2. The creative thinking of students explored from their artwork divided into 4 parts, the idea of deftness ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.62), the idea of flexibility ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.98), the idea of initiation ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.43) and the idea of elaboration ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.52). All ideas were on a good level. ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 2.13) The result showed that students' creative ideas were various in specific timeframe; they could be able to think outside the box, plan ideas and were good in problem design-solving. Their new ideas were different from an original one. They could apply, modify and were good at extended their own ideas.

3. The students' satisfactory level towards the sketching design book activity based on constructivism to enhance creative thinking of Mathayomsuksa four students was on a very good level. ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.07)

Keywords: Activities Package/Art and Design/Sketch Book/Creative Thinking

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ยุคแห่งวัตุนิยม ยุคนี้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้คนในยุคนี้จึงตกอยู่ในสภาวะที่ต้องแข่งขันกันตลอดเวลา ไม่ว่าจะด้านการศึกษา การหาเลี้ยงชีพ ฯลฯ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ จึงถูกใช้ให้หมดไปอย่างรวดเร็ว เด็กรุ่นใหม่จึงต้องมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประยุกต์และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในทุกๆ ด้าน จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและมีน้อยลงทุกวัน การมีทักษะความคิดสร้างสรรค์จึงกลายเป็นหนทางในการเอาตัวรอดในยุคแห่งความเจริญทางด้านวัตุนี้ เด็กต้องมีความคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองและครูต้องมีความคิดริเริ่มสิ่งแปลกใหม่ เพื่อเป็นการพัฒนาเด็กไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของโลกที่พัฒนาไปพร้อมกับศตวรรษที่ 21 เพื่อทำให้เด็กมีความสนใจการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น และจะทำให้เด็กมีความรู้ ความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ในการเอาตัวรอดในยุคแห่งการแข่งขันนี้ด้วยเช่นกัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในหมวด 4 มาตราที่ 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้สามารถพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และในมาตราที่ 24 (2) หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาให้เด็กเกิดความสุขและเพลิดเพลินในการเรียนรู้ เปรียบเสมือนเป็นวิชาสร้างกำลังใจและเร้าใจให้เกิดความก้าวหน้าแก่นักเรียนให้ได้มากที่สุด มีความรู้สูงสุดสำหรับนักเรียนทุกคน ควรสร้างความเข้มแข็ง และประสบการณ์ให้นักเรียน และพัฒนาความมั่นใจ ให้เรียนและทำงานอย่างเป็นอิสระและร่วมใจกัน ควรให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้สำคัญๆ ในการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ได้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้ อยากเห็น และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และ มาตราที่ 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ได้กำหนดให้จัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ (Student Centered Learning) ครูผู้สอนต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง โดยต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของนักเรียน เพื่อนำนักเรียนไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจึงต้องพิจารณาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเลือกกิจกรรมการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด

ด้วยลักษณะธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ การเรียนรู้เทคนิควิธีการทำงาน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างอิสระ ทำให้นักเรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดัดแปลงจินตนาการ มีสุนทรียภาพ และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยสากล

นอกจากความพร้อมในตัวบุคคลแล้ว ยังต้องมีความพร้อมทางด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อในการแสดงออก และพร้อมด้วยสื่อการเรียนการสอนอีกด้วย เพราะสื่อการเรียนการสอนที่ดีจะช่วยสร้างความรู้ ความ

เข้าใจได้อย่างดี และอีกแห่งหนึ่งจะเป็นตัวเร่งหรือกระตุ้นให้การแสดงออกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย การเรียนรู้อารมณ์ศิลปะหรือศิลปะศึกษาเป็นศาสตร์ที่มุ่งเป้าไปที่กระบวนการเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ (The Creative Process) การแสดงออก (The Self Expression) และการรับรู้เกี่ยวกับความงาม (Aesthetic) นักวิชาการศิลปะศึกษาที่มีชื่อเสียงเคยตั้งคำถามไว้ว่าเราแบ่งแยกอย่างไรระหว่างจิตรศิลป์กับศิลปะศึกษา หรือระหว่างการศึกษาศิลปะกับการศึกษา

สังคม ทองมี (2534: 18) กล่าวว่า ศิลปะศึกษา หมายถึง วิชาที่จัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างศิลปะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก โดยให้เด็กแสดงออกซึ่งความสามารถทางด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ได้รับจากประสบการณ์ภายนอกและเกิดจากจินตนาการอย่างอิสระของนักเรียน ซึ่งสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะ ในการกระทำกิจกรรมศิลปะประเภทต่างๆ ตลอดจนการรู้คุณค่าทางศิลปะ โดยครูจัดประสบการณ์ให้สอดคล้อง เหมาะสมกับบุคลิกภาพ เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์

จากข้อความข้างต้น กล่าวสรุปได้ว่าศิลปะศึกษาหมายถึง การให้การศึกษาศิลปะแก่เด็กในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเด็กในแต่ละช่วงวัย โดยเสริมสร้างการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระและเสริมสร้างศิลปะนิสัย เพื่อให้เด็กมีความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์

แต่จากปัญหาของการศึกษาไทยในปัจจุบันพบว่า คุณภาพการจัดการศึกษาในแต่ละแห่งไม่เท่าเทียมกัน ปัญหาที่พบในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั่วไป ได้แก่ ผู้บริหารยังไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนศิลปะเท่าที่ควร จำนวนครู อาจารย์ ไม่เพียงพอ คุณภาพของครูอาจารย์ โรงเรียนขาดความพร้อมในการสอน ไม่มีห้องเรียนเพียงพอ นักเรียนขาดความสนใจเนื่องจากไม่มีเวลาเพียงพอ นักเรียนขาดทักษะอย่างแท้จริง ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนซึ่งทำให้การเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะไม่บรรลุผลดังที่คาดหวังอย่างเต็มที่ ทั้งที่ศิลปะเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะสร้างสรรค์และจรรโลงจิตใจมนุษย์ ที่จะคิดพัฒนางานในด้านอื่นๆ ต่อไป

กิลฟอร์ด (Guilford, 1967: 247) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองในการคิดหลายทิศทาง ซึ่งมีองค์ประกอบความสามารถในการริเริ่ม ความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความสามารถในการแต่งเติมและให้คำอธิบายใหม่ที่เป็นการติดตามหลักเหตุผลเพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว แต่องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของความคิดสร้างสรรค์คือความคิดริเริ่ม นอกจากนี้ กิลฟอร์ด เชื่อว่าความคิดสร้างสรรค์ไม่ใช่พรสวรรค์ที่บุคคลมี แต่เป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวบุคคลซึ่งมีมากน้อยไม่เท่ากัน และบุคคลแสดงออกมาในระดับต่างกัน

ศิลปะจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้แสดงความสามารถและความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาในรูปแบบของภาพหรือสิ่งของที่จะแลเห็น เด็กจะใช้ศิลปะเพื่อเป็นสื่ออธิบายสิ่งที่ทำ เห็น รู้สึก และคิดออกมาเป็นผลงาน การจัดกิจกรรมศิลปะให้กับเด็ก จะช่วยให้เด็กมีโอกาสค้นคว้า ทดลอง และสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนให้ผู้อื่นและโลกที่อยู่รอบตัวเขาเข้าใจได้ นอกจากนั้นเขายังมีโอกาสได้พัฒนาความสามารถในด้านการคิด และการใช้จินตนาการ การสังเกตและการเพิ่มพูนการรับรู้ที่มีต่อตนเองและผู้อื่น ศิลปะสำหรับเด็กจึงเป็นการสร้างสรรค์เพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดเป็นการสำรวจตรวจสอบสื่อศิลปะและเป็นเรื่องราวของเกณฑ์ภายในมากกว่าภายนอก เป็นสื่อที่ชี้ให้เห็นแบบแผนของความคิดและความรู้สึกส่วนตัวความสุขสนาน เพลิดเพลิน ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล (2533: 5)

จากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิซึ่ม ที่เชื่อกันว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างมากกว่าการรับรู้ ดังนั้น ทฤษฎีนี้จะสนับสนุนกระบวนการสร้างองค์ความรู้และกระบวนการหรือกลไกการสร้างความรู้ใหม่อย่างเหมาะสมในแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งถือว่าเป็นช่วงของวัยรุ่น เป็นวัยที่มีประเด็นจำเพาะเป็นของตนเอง บางคนเรียกว่าเป็นวัยวิกฤติ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาหลายคนบอกว่าการสร้างสรรค์ศิลปะจะหายไปเมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่น ดังนั้นทำอย่างไรให้การศึกษาศิลปะของเด็กวัยนี้ดำเนินต่อไปอย่างราบรื่น รูปแบบการเรียนศิลปศึกษาก็ต้องแตกต่างไปจากเดิมและเมื่อเป็นเช่นนั้นเทคนิคการทำกิจกรรมศิลปะก็ต้องซับซ้อนมากขึ้น ต้องมีการนำวัสดุอุปกรณ์หรือเทคนิคใหม่ๆ เข้ามาเพิ่ม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่ม ที่มีพื้นฐานมาจากการสร้างองค์ความรู้ คิดประดิษฐ์สร้างสรรค์ผลงานในแนวของตนเอง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

<p>1. ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่ม Constructivism</p> <p>1.1 ประเด็นปัญหาที่นักเรียนมีความสนใจ</p> <p>1.2 การทบทวนความรู้เดิม</p> <p>1.3 การแสวงหาหนทาง/ทางเลือกด้วยกระบวนการรู้คิด (Jean Piaget & Lev Vygotsky, (2012)</p> <p>2. ความคิดสร้างสรรค์</p> <p>2.1 การคิดนอกกรอบ Creative Thinking โดย Dr.Edward de bono (1971)</p> <p>1. การเพ่งความสนใจ (Focus)</p> <p>2. การสุ่ม การคาดคะเน (Random)</p> <p>3. การสร้างทางเลือก (Alternative)</p> <p>4. การกระตุ้น (Challenge)</p> <p>5. การยั่วยุให้เกิดการรบกวน (Provocation)</p> <p>2.2 ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด (1967)</p> <p>3. ขั้นตอนการออกแบบ</p> <p>3.1 เตรียมรับสภาพ 3.2 วิเคราะห์</p> <p>3.3 กำหนดขอบเขต 3.4 คิดค้นออกแบบ</p> <p>3.5 คัดเลือก 3.6 พัฒนาแบบ</p> <p>3.7 ประเมินผล</p> <p>4. สารวิชาศิลปะ</p> <p>- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย</p>

<p>1. แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ</p> <p>2. ชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่ม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4</p> <p>- บทบาทและคุณสมบัติของครู/นักเรียนที่ควรมีในการสอนแบบทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่ม</p> <p>- แผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>- ใบความรู้</p> <p>- ใบงาน</p> <p>ขั้นที่ 1 ขั้นการกำหนดปัญหาและสิ่งที่สนใจ (Focus)</p> <p>ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ (Random)</p> <p>- ทบทวนความรู้เดิม</p> <p>- การสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน</p> <p>- การหาข้อมูล</p> <p>- การสร้างแรงจูงใจ</p> <p>ขั้นที่ 3 ขั้นร่างลงสมุดร่างภาพ (Alternative) นักเรียนแสวงหาทางเลือกตามกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ (Challenge) ในแบบฉบับของตนเองในการออกแบบผลงานในสมุดร่างภาพ (Provocation) นักเรียนสร้างผลงานในสมุดร่างภาพด้วยตนเอง</p> <p>ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและประเมินผล</p> <p>- แบบประเมินผลงานด้านการออกแบบ</p> <p>- แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ (สมุดร่างภาพ)</p> <p>3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน</p>

<p>ชุดกิจกรรมฯ</p> <p>1. ผลแบบประเมินผลงานและแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์</p> <p>2. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน</p>

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อประเมินความคิดสร้างสรรค์จากผลงานศิลปะ (สมุดร่างภาพ) ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ มีดังนี้
 - 1.1 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปะจำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านความคิดสร้างสรรค์จำนวน 3 ท่าน
 - 1.2 นักเรียน
 - 1) ประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี
 - 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มวิชาเลือกศิลปะโรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 42 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ ชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

1. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนศิลปะ และด้านความคิดสร้างสรรค์

2. ชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
3. แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์จากผลงานศิลปะ (สมุดร่างภาพ) ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ก่อนดำเนินการทดลอง
 - 1.1 ประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ
 - 1.2 ติดต่อขอความร่วมมือจากโรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี
 - 1.3 ปรึกษาเรื่องการดำเนินการในการทดลองกับผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. การดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ระหว่างเดือน สิงหาคม ถึง เดือน กันยายน เป็นเวลา 5 สัปดาห์

 - 2.1 ทำการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน
 - 2.2 ดำเนินการทดลองใช้กลุ่มตัวอย่างเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 - 2.3 ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อชุดกิจกรรมการออกแบบ ทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
3. หลังดำเนินการทดลอง
 - 3.1 นำผลการทดลองไปวิเคราะห์ เพื่อประเมินความคิดสร้างสรรค์จากผลงานศิลปะ
 - 3.2 นำผลการทดลองไปวิเคราะห์ เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมมีคุณภาพอยู่ที่ระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.94$, S.D. = 0.14)

ผลการทดลอง

ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมดังกล่าวไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มวิชาเลือกศิลปะ โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 42 คน

จากผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้เรื่องสมุดร่างภาพ จำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องสมุดร่างภาพ 2) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องจุด 3) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเส้น 4) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องรูปร่าง 5) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องรูปทรง 6) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องสี 7) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องพื้นผิว 8) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องทัศนธาตุและการจัดองค์ประกอบ 9) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอธิบายการออกแบบ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทดลองใช้ชุดกิจกรรมด้วยตัวเอง มีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการประเมินผลงานด้านการออกแบบของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลการประเมินผลงานด้านการออกแบบ จากแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=12.73$, S.D.= 0.07) สามารถแบ่งรายแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้คือ นักเรียนมีคะแนนจากแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องรูปทรงมีคะแนนมาเป็นลำดับแรก ($\bar{x}=13.92$, S.D. = 0.78) ลำดับที่ 2 คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องจุด ($\bar{x}= 12.95$, S.D. = 0.81) ลำดับที่ 3 คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องรูปร่าง ($\bar{x}= 12.74$, S.D. = 0.81) ลำดับที่ 4 คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องเส้น ($\bar{x}= 12.73$, S.D. = 0.61) ลำดับที่ 5 คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องสี ($\bar{x}= 12.51$, S.D. = 0.58) ลำดับที่ 6 คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องสมุดร่างภาพ ($\bar{x}= 12.46$, S.D. = 0.90) ลำดับที่ 7 คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องพื้นผิว ($\bar{x}= 12.43$, S.D. = 0.78) ลำดับสุดท้าย แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องทัศนธาตุและการจัดองค์ประกอบ ($\bar{x}= 12.11$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

2. ผลการประเมินความคิดสร้างสรรค์จากผลงานศิลปะของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูลในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 42 คน มาวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังตาราง ต่อไปนี้

ตาราง การวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน (n=42)

ความคิดสร้างสรรค์	อาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญ			ผลการวิเคราะห์	
	1	2	3	\bar{x}	S.D.
1. ความคิดคล่องแคล่ว (5)	3.69	4.05	3.88	3.87	0.62
2. ความคิดยืดหยุ่น (5)	3.67	3.79	3.67	3.56	0.98
3. ความคิดริเริ่ม (5)	3.83	3.69	3.69	3.74	0.43
4. ความคิดละเอียดลออ (5)	3.69	3.90	3.69	3.76	0.52
รวม	14.88	15.43	14.98	14.93	2.13

จากตาราง การวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ปรากฏว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหากวิเคราะห์รายด้าน ได้แก่ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.62) ด้านความคิดยืดหยุ่น ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.98) ด้านความคิดริเริ่ม ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.43) ด้านความคิดละเอียดลออ ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.52) รวมผลการวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ($\bar{x} = 14.93$, S.D. = 2.13) พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอยู่ในระดับดี

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.07) และเมื่อแยกเป็นด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจด้านสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = 0.04) รองลงมาคือความพึงพอใจด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.09) ต่ำสุดคือ ความพึงพอใจด้านกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.14) และความพึงพอใจด้านการประเมิน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.14) เมื่อพิจารณารายชื่อในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับที่ 2 ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.09) เมื่อพิจารณารายชื่อ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เนื้อหาที่มีความหลากหลาย น่าสนใจ ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.38) เนื้อหาสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.61) เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.60)

ด้านกิจกรรม นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับที่ 3 ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.14) เมื่อพิจารณารายชื่อ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้กิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.48) กิจกรรมการเรียนรู้สามารถช่วยเพิ่มศักยภาพในการคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.63) กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.40) กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรมเอื้อต่อการแสดงออกทางความคิดของนักเรียนได้อย่างอิสระ ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.60)

= 0.67) กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.50) กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม สามารถปฏิบัติได้เสร็จทันเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.40)

ด้านสื่อการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = 0.04) เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สื่อการเรียนรู้มีความชัดเจน สามารถปฏิบัติตามได้ง่าย ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.43) สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.43) สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.40) สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = 0.38)

ด้านการประเมิน นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับที่ 4 ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.06) เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ นักเรียนมีความพึงพอใจกับวิธีการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.52) นักเรียนมีความพึงพอใจในการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.66)

การอภิปรายผล

ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ชุดกิจกรรมมีระดับคุณภาพอยู่ที่ระดับดีมาก จากนั้น ผู้วิจัยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนกลุ่มวิชาเลือกศิลปะ โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 42 คน เป็นเวลา 10 ชั่วโมง มี 9 แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผลการประเมินชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 13.47$, S.D. = 1.95) และผลการประเมินการออกแบบทางศิลปะของนักเรียนในภาพรวมมีระดับคะแนนอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 12.73$, S.D. = 0.70)

ผลการประเมินความคิดสร้างสรรค์จากผลงานศิลปะของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังจากทดลองกับนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน กลุ่มวิชาเลือกศิลปะ โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า จากผลการประเมินแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 14.93$, S.D. = 2.13)

ผลความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.07) และเมื่อแยกเป็นด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจด้านสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = 0.04) รองลงมาคือความพึงพอใจด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.09) ต่ำสุดคือ ความพึงพอใจด้านกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.14) และความพึงพอใจด้านการประเมิน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.14) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กิจกรรมมีความน่าสนใจ สามารถช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการอยากรู้อยากเรียนและลงมือปฏิบัติ อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสาระการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจ สามารถสร้างสรรค์และถ่ายทอดผลงานการออกแบบทางศิลปะออกมาในรูปแบบของสมุดร่างภาพได้

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยมีแนวคิดและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรนำชุดกิจกรรม การออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไปใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก ผลการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนนั้น แสดงว่าชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นชุดกิจกรรมที่ดี มีประสิทธิภาพ

2. ครูผู้สอนสามารถพัฒนาชุดกิจกรรมเพิ่มเติม อาจเพิ่มเติมเทคนิควิธีการสำหรับงานศิลปะและงานออกแบบ เช่น เทคนิคการแรเงา เทคนิคการตัดแปะ เทคนิคการใช้สีน้ำ สีโปสเตอร์ เป็นต้น เพื่อให้ชุดกิจกรรมมีความรู้และเทคนิคที่กว้างมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก การนำชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไปใช้ ทำให้นักเรียนมีระดับความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ครูผู้สอนควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมอื่นๆ อยู่เสมอ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยใช้ชุดกิจกรรมการออกแบบทางศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุก เกิดความมั่นใจในการแสดงออกทางความคิด และสามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้ มีความกระตือรือร้นในการเรียน สนใจการเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาชุดกิจกรรม วิชาศิลปะในหน่วยการเรียนรู้อื่น และระดับชั้นอื่นๆ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาชุดกิจกรรมการออกแบบศิลปะด้วยสมุดร่างภาพ กับวัตถุประสงค์อื่น นอกเหนือจากความคิดสร้างสรรค์

3. ควรมีการศึกษากระบวนการเรียนรู้ในทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์กับวิชาอื่นๆ หรือสื่อการเรียนรู้อื่นๆ

4. ควรจัดกิจกรรมให้อยู่ในสิ่งแวดล้อม หรือวัสดุ ที่มีลักษณะเดียวกัน เช่น กระดาษที่ใช้ควรมีสีเดียวกันทั้งหมด เพราะสีมีผลต่อจิตวิทยา และการสื่อความหมาย อาจมีผลกระทบต่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในนักเรียน

5. ควรจัดกิจกรรมแบบย้อนศร โดยไม่บอกหัวข้อแผนการจัดการเรียนรู้กับนักเรียน แต่หลังจัดกิจกรรมแล้ว จึงหาข้อสรุปร่วมกันว่าเรียนเกี่ยวกับเรื่องอะไร

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา
- กัลยา ภูทอง. (2555). “การพัฒนาผลการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และความเข้าใจที่คงที่ เรื่องสิ่งแวดล้อมรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์.” **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal**. ปีที่ 5, ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) : 378.
- ครูบ้านนอกดอทคอม. (2556). **ทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม**. เข้าถึงเมื่อ 13 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.kroobannok.com/1549>
- ชะลอ พงษ์สามารถ. (2526). **ศิลปะสำหรับक्रमัธยม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. (2533). **พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ**. กรุงเทพฯ : แพลนพับลิชชิง.
- ฐิติพัฒน์ โกเมนพรรณกุล. (2555). “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาปฏิบัติกีตาร์ 1 ที่มีต่อทักษะการปฏิบัติดนตรี สำหรับนักเรียนระดับปริญญาตรี.” **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal**. ปีที่ 5, ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) : 215.
- นวนน้อย บุญวงษ์. (2539). **หลักการออกแบบ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรวัต สุขสีกาญจน์. (2555). “กลวิธีทางทัศนศิลป์กับการนำไปใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์.” **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal**. ปีที่ 5, ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) : 1.
- วัฒนาพร เขื่อนสุวรรณ. (2555). **ทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์**. เข้าถึงเมื่อ 12 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.media.rmutt.ac.th/wbi/Education/art.htm>
- สังคม ทองมี. (2534). “ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตร นักวิชาการทางด้านศิลปศึกษา และผู้ใช้หลักสูตร ที่มีต่อวิชาชีพลูกศึกษา” ใน **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น**. ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี พันธมณี. (2540). “ความคิดสร้างสรรค์.” **หนังสือประกอบการสอนภาควิชาแนะแนวจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- อารี สุทธิพันธ์. (2528). **การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- _____. (2537). **ความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : ณะการพิมพ์

ภาษาต่างประเทศ

Edward de Bono. (1967). *An Explanation of the Brain a System and the Creative Tool PO*.

n.p.

_____. (1971). *The Use of Lateral Thinking*. n.p.

Edward de Bono. (2012). Accessed October 28. Available from

http://en.panopedia.org/wiki/Edward_de_Bono

Guilford.(1967). “The One-Way Relation Between Creative Potential and IQ.” *The Journal of*

Creative Behavio 7, 4 (December): 247-252.

Wikipedia. (2555). **Constructioivism (learning theory)**. Accessed July 9. Available from

http://en.wikipedia.org/wiki/Consructionist_learning